

TOPOGRAFICKÁ ANATOMIE PÁNVE

Regio perinealis

- **perineum** = krajina mezi zevním genitálem a řití
- **hranice:** dolní okraj symfýzy → paralelně s genitofemorální rýhou → sedací hrbol → hrot kostrče (čára přibližně odpovídá průběhu lig. sacrotuberale)
- spojnice sedacích hrbolů dělí krajinu → *regio urogenitalis* (přední) et *analis* (zadní)

Regio analis

- **tvar:** trojúhelník (ohraničení: spojnice sedacích hrbolů, vrchol → hrot kostrče, okraje → spojnice sedacího hrbolu s hrotem kostrče)
- **obsah:** řitní otvor
- **vrstvy:**
  - **kůže:** silná, posunlivá, v radiálních řasách se sbíhá k řiti, v okolí anu pigmentovaná; od anu k šourku → kožní řasa – *raphe perinei*; inervace: *nn. anococcygei*, *rr. perineales* (*n. cutaneus femoris post.*)
  - **podkoží:** kožní žl. → *glandulae circumanales*; podkožní tuk přechází v tuk. tkáň fossa ischioirectalis; podkožní fascie 0
  - **svalstvo:** okolo análního otvoru → *m. sphincter ani externus* (cca. 2 cm vysoký svalový prsteneček); ventrálně od svěrače → *centrum tendineum perinei*, dorzálně od svěrače → *lig. anococcygeum* (→ k os sacrum; fce: dělí P a L fossa ischioirectalis)
- **lymfy:** *nodi lymph. inguinales spfc.*, z anální části rekta → *nodi lymph. iliaci int.*

Fossa ischioirectalis

- **ohraničení:**
  - **mediokran.:** *diaphragma pelvis* (spodní fascie)
  - **lat.:** vnitřní stěna malé pánve (tu kryje *m. obturatorius*, *fascia obturatoria*)
  - **dorz.:** lig. sacrotuberale, *fascia obturatoria*, *m. glutealis maximus*
  - **ventr.:** vybíhá v recessus pubicus fossae ischioirectalis (→ k symfýze)
- **obsah:** tuk. vazivo, *canalis pudendalis* (Alcocki)
  - ***canalis pudendalis (Alcocki)*** – kanál probíhající v lat. stěně fossa ischioirectalis, krytý od *fascia obturatoria*; obsah: *n. pudendus* + *vasa pudenda int.*; z toho nerv.-cév. svazku odbíhají → *vasa rectalia inf.*, *nn. rectales inf.*, *n.* + *vasa perinealis* (→ dosahují k anu)

- ***recessus pubicus fossae ischiorectalis*** – obsah: tuk, tkáň; ohraničení:
  - ***mediokran.***: fascia diaphragmatis pelvis inf.
  - ***kaud.***: fascia diaphragmatis urogenitalis sup.
  - ***lat.***: fascia obturatoria

Regio urogenitalis

- **tvar:** trojúhelník
- **obsah (na povrchu):**
  - ♂: pyj, šourek
  - ♀: velké a malé stydké pysky, poštváček, poševní předsíň (vestibulum vaginae)
- **vrstvy:**
  - kůže, podkoží, ***fascia spfc. perinei*** (→ kryje corpora cavernosa penis/clitoridis; dorzálně → do centrum tendineum perinei – zde souvisí s fascia diaphragmatis urogenitalis inf.)
  - ***corpora cavernosa penis/clitoridis*** + povrchní svaly (*m. bulbocavernosus, ischiocavernosus, transversus perinei spfc.*)
  - ***diaphragma urogenitale*** – kran. i kaud. kryta → *fascia diaphragmatis urogenitalis sup./inf.*; kolem moč. trubice tvoří svěrač → *m. sphincter urethrae*
    - ♂: skrze ní prochází moč. trubice; v zadní části: ***glandulae bulbourethrales (Cowperi)***
    - ♀: skrze ní prochází moč. trubice, pochva; v zadní části: ***glandulae vestibulares majores (Bartholini)***; z *m. sphincter urethrae* se odštěpují sval. snopce → *m. sphincter urogenitalis* (→ obemyká pochvu)
- ***centrum tendineum perinei*** – místo styku: *m. transversus perinei spfc. et prof.*, anální část rekta, *m. sphincter ani ext.*, u ♂ navíc - *bulbus corporis cavernosis urethrae*, u ♀ navíc - kaud. část pochvy + *vestibulum vaginae*

Cavum pelvis

- prostor nad diaphragma pelvis; kraniálně komunikuje s peritoneální dutinou
- **obsah:** kličky tenkého střeva, esovitý tračník, konečník; X! event. i appendix (při positio pelvina)
- mezi parietálním peritoneem a pánevním dnem → **infraperitoneální prostor**

Topografická anatomie mužské malé pánve

- **obsah:** moč. měchýř (dorzálně od symfýzy), esovitý tračník a konečník (ventrálně od křížové kosti), kaudálně od měchýře – prostata, na dorzální stěně měchýře → semenné vajíčky (mezi měchýřem a konečníkem)
- peritoneum mezi moč. měchýřem a esovitým tračníkem → ***excavatio rectovesicalis***; laterálně exkavaci ohraničuje → ***plica rectovesicalis*** (podmíněna stejnojm. vazem)

- na horní ploše moč. měchýře tvoří peritoneum → *plica vesicalis transversa* (při plnění měchýře se postupně vyrovnává)
- od *anulus inguinalis prof.* → ↓ k zadní stěně měchýře → řasa podmíněna průběhem *ductus deferens*
- laterálně od *promontoria* → ↓ řasa podmíněna průběhem ureteru (míří ventrolaterálně k moč. měchýři)

Topografická anatomie ženské malé pánve

- **obsah:** moč. měchýř, děloha, konečník
- **lig. latum uteri** = široký děložní vaz – vsunut mezi napříč malou pávní, mezi močový měchýř a konečník; v kran. okraji uloženy vejcovody; dorzálně zavěšeny ovaria (X! mezi ovariem a dělohou → lig. ovarium proprium, k lat. stěně pánve → lig. suspensorium ovarii)
- od děložních rohů k *anulus inguinalis prof.* → lig. teres uteri (podmiňuje stejnojm. řasu) – probíhá tříselným kanálem, úpíná se do baze velkých stydkých pysků
- **peritoneum:** kryje horní plochu moč. měchýře, v oblasti *isthmus uteri* → přechod na vezikální plochu dělohy → pokrývá tělo dělohy → ↓ na zadní poševní klenbu → přechod na konečník
- mezi měchýřem a dělohou → peritoneální jamka – *excavatio vesicouterina*; mezi dělohou a konečníkem → peritoneální jamka – *excavatio rectouterina (Douglasi)*, laterálně ohraničena pomocí *plicae rectouterinae* (podmíněny stejnojm. vazy)
- cca. 1,5 – 2 cm laterálně od *isthmus uteri* se kříží ureter s a. uterina
- mezi *vasa iliaca int.* a lig. latum uteri → *fossa ovarica* (zde naléhá zevní plochou ovarium – u žen, které nerodily)
- **Claudiova jamka** – ohraničení: a) ventr.: *vasa iliaca int.*, ureter, b) dorz.: os sacrum; X! zde klesá ovarium u žen, které rodily (tzv. u vícerodiček)
- CAVE! při *positio pelvina* apendixu → apendix spojen s P ovariem pomocí **lig. appendiculoovaricum (Cladoi)** → možnost přenosu infekce (!)